

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Stev. 33.

V Mariboru, dne 15. avgusta 1901.

Tečaj XXXV.

† Stolni dekan dr. Ivan Križanič.

„Njih trupla so v miru
pokopana, njih ime pa živi
od roda do roda.“

Sirah, 44, 14.

V petek 26. julija popoldne so iz Maribora spremili k večnemu počitku kanonika dr. Jožefa Pajeka, kateremu je zadnji »Gospodar« zapisal nekaj vrstic v slovo in spomin. V soboto 27. julija je z jutranjim vlakom zapustil žalostno kapitelso hišo njegov stari prijatelj, stolni dekan dr. Ivan Križanič. Šel je v svoj domači kraj, da drugi dan slovesno blagoslovi nov veliki oltar v novi cerkvi Sv. Križa. Slovesnost je bila velika in radostna. Farani so se veselili, da je sedaj težavnemu delu, zidanju nove cerkve, postavljen venec na glavo, srce se jim je pa radostilo tembolj, ker je to lepo opravilo opravil njih odlični rojak, ki je pri delu tudi zdatno pomagal. Imel je pridigo, v kateri je nenasledno rnilo govoril na oče nebrojnemu ljudstvu, potem pa slovesno sv. mašo kot stolni dekan v škofovski opravi. Bil je to. v resnici dan veselja za župnijo Sv. Križa, pa tudi za stolnega dekana samega. Po ravnokar minolih dnevih bridke žalosti je bil ta dan nekaj balzam za njegovo srce. Tudi on se je ta dan iz srca veselil z veselimi.

Drugi dan je še ostal med svojimi, obiskal zlahto, prijatelje in znance in ni pozabil tudi svojih rajnih na pokopališču. Tu je bojda še izrekel željo, da bi rad počival blizu svoje matere.

Pa kmalu so se izpolnile svetopisemske besede, da smrt pride kakor tat po noči.

Nekako po polnoči od ponedeljka do torka so ga napadle hude bolečine, ki se niso dale utolažiti. Telesne moči so polagoma poje-male, poklicana zdravnik sta hitro spoznala, da tu človeška moč ne more več pomagati. Prevideli so bolnika s sv. zakramenti za umirajoče in potem je potrpežljivo prenašal hude bolečine in od časa do časa padel v nezavest. V sredo 31. julija je okoli 2. ure popoldne izdahnul svojo blago dušo. Križevska cerkev, ki je pred kratkimi dnevi kakor nevesta bila praznično opravljena, si je oblekla žalno obleko, zvonovi, ki so se komaj še odpočili od slovesnega zvonjenja, so zapeli otožno, srce pretresujočo mrtvaško pesem.

Brzjav je na vse strani nesel žalostno novico: stolni dekan dr. Ivan Križanič je mrtev. Kakor strela iz neba je globoko pretresla vsakogar, ki je poznal rajnega gospoda. In kdo ni poznal na slovenskem Štajerskem dr. Križaniča? Poznal so ga kmetje kot slovečega pridigarja ali kot podpiratelja mnogih dijakov, poznali so ga posvetni gospodje kot tovariša ali kot iskrenega rodoljuba, učitelji kot skrbnega zagovornika v deželnem šolskem svetu, duhovniki lavantinske škofije večinoma kot svojega profesorja in modrega svetovalca.

Telesne ostanke so v veličastnem sprevodu, katerega je »Slov. Gospodar« že popisal, shranili na pokopališču Sv. Križa. Rajni je rad zahajal med svoje rojake, ljubil iz srca svoj domači kraj in svoje ljudi, in sedaj mu je Previdnost naklonila, da v domači zemlji med svojimi bližnjimi rojaki čaka sodnjega dne.

Njegovo truplo je v miru pokopano na lepem Murskem polju, njegovo ime pa bo živelo med Slovenci od roda do roda. Spominjajoč se besed slavnega Slomška: Hvaliti svoje rajne dobrotnike, povzdigovati njihova lepa dela in znamenite zasluge, nam je ravno toliko dolžnost, kakor njih slavne vzglede posnemati, hočemo tu podati kratek obris njegovega življenja in predočiti nekatere lepe lastnosti v njegovem značaju.

* * *

Dr. Ivan Križanič se je porodil dne 12. avgusta 1843 v Borecih, v župniji Sv. Križa na Murskem polju od poštenih in premožnih kmetijskih starišev. Njegova mati je znala z duhovitim pripovedovanjem kratkočasiti, bila je pa tudi pobožna krščanska mati in skrbna gospodinja. Toda mati je zgodaj umrla in oče se je oženil drugokrat; mačeha pa je preživela svojega odličnega pastorka, ki jo je spoštoval kakor svojo mater.

Ko je le malo porasel, je moral očetu pomagati pri kmetijstvu in rajni gospod se je še v poznih letih rad spominjal, kako sta z očetom orala. Veselje do dela se mu je že takrat vcepilo v srce in mu je ostalo celo življenje. Ker je deček kazal bistro glavo in zlahtno srce, so ga poslali v Gradec v latinske šole. Tu je v naukih dobro napredoval, zavoljo svojega ljubeznivega vedenja in živahne narave je pa bil tudi ljubljenec svojih tovarišev-dijakov.

Leta 1859. se je sedež lavantinskih škofov preselil od Št. Andraža na Koroškem v Maribor in tedaj se je Mursko polje s Slo-

Pisma mladega urednikoviča.

Mladi urednikovič se Vam klanja in Vas pozdravlja! Kako se veseli, da more zopet z Vami kramljati! Dolgo časa mu je bilo to zabranjeno. Kadarkoli sem prosil našega strogega gospoda in urednika, da Vam smem pisati kratko pisemce, odgovoril mi je z velevažnim izrazom v obrazu: Mladi ljudje se javnosti ne smejo vsiljevati! In mladi urednikovič se je moral zopet molče vsesti za uredniško mizo, vse tiskarsko in uredniško osobje pa je ob takih prilikah zakihalo od smeha zavoljo njegove ponesrečene prošnje ... Mladega urednikoviča je bolelo srce in žalost si je vzela kvartir v njegovi duši. Vi pa ste gotovo opazili, da je bil naš list večkrat prav žalostno pisan. Sedaj veste, zakaj. Toda naš gospod in urednik je pred kratkim izginil v letovišče — Bog ga dolgo tamkaj ohrani — in Vaš mladi urednikovič je sedaj za nekoliko časa prost, prost kakor lahko-krila ptica pod sinjim nebom. Iz te prostosti Vam danes pošilja kratko pisemce.

Srce mi poskakuje veselja, pa ne samo da Vam smem danes pisati, ampak da Vam morem danes tudi nekoga predstaviti. Kaj me gledate tako čudno? Pesnik poje:

Gorje mu, kdor v nesreči biva sam,
A srečen ni, kdor srečo vživa sam,
toda mladi urednikovič že dalje časa ne okuša več takega gorja. Mladi urednikovič

namreč ni več sam, dobil je tovariša. Ta tovariš je mladi urednikovič »Našega Doma«. Dovolite, da Vam ga predstavim. Predstavljam Vam ga!

Hej, to Vam je fant, mladi urednikovič »Našega Doma«! Kadar greva k bližnji tobakarni po loterijske številke, da jih potem natisnemo v »Slov. Gospodarju«, vse gleda po ulici za nama. In ko se postavlja pred ono tablico, na kateri so zapisane številke, vse loterijske sestre in vsi loterijski bratje se s ponosom ozirajo na naju, češ, tudi ta dva se, kakor mi, pečata s skrivnostno loterijsko vedo. In jaz, mladi urednikovič »Slov. Gosp.«, se samozavestno razkoračim pred loterijsko tablico, razpnem svoja pleča na široko, mladi urednikovič »Našega Doma« pa položi papir na nje in piše številke, katere mu na glas čitam z loterijske tablice. Potem se obrneva ter korakava nazaj v uredniške prostore. In zopet se na ulici vse ozira za nama, češ, to sta Vam fanta!

In še takrat bi naju morali videti, kadar hodiva po agitacijskih potih, da širiva najine liste in najine zdrave nazore! Takrat se s prevdarkom in premislekom imenitno postavljava. Nekdo, ne vem kdo, pa gotovo naju je že občudoval na najinih agitacijskih potih in naju ima rad, nama je poslal razglednico. Na njej sta dva mucka, ki ravno tako zvito gledita, kakor midva mlada ured-

nikoviča. Pod muckoma pa stojijo besede: »Kam pa tako podjetno? Širit? Takemu parčku pač ni mogoče ničesar odreči!...« Ah, da bi res tako bilo! Toda midva znava o agitacijskih vspehih peti tudi žalostne pesmi!

Prepričan sem da je v obče velika sreča za Vašega mladega urednikoviča, ker ima ob sebi tako ljubega tovariša. Premislite samo eden slučaj! Uredniki in urednikoviči so v vedni nevarnosti, da jih zaprejo v luknjo, če zapišejo kedaj kako preostro besedo. Vaš mladi urednikovič je sicer dobrodušen in krotek človek, toda kadar mora s svojim peresom v boj, takrat zavre v njem tista junaška kri, ki se je nekdanj pretakala tudi po žilah njegovih pradedov, ko so se bojevali proti krutim Turkom, in ob takih prilikah zna tudi mladi urednikovič ostro pisati. Kaj bi bilo, ko bi bil Vaš mladi urednikovič v temni jetniški celici, Vaš mladi urednikovič, ki je tako rad vesel in tako rad v prijetni družbi? Gotovo, Vaš mladi urednikovič bi v ječi od žalosti in sramote umrl. Zdaj pa vem, da bo me prišel, ako bi se kedaj kaj takega zgodilo, moj dragi tovariš od »Našega Doma« obiskat pogosto, če ne vsak dan. Celó to se lahko zgodi, da bova sedela skupaj. Moje srce je veselo ob tem tolažljivem pogledu v bodočnost.

Sedaj pa se moram posloviti od Vas. Do svidenja! Vaš mladi urednikovič.

venskimi goricami ločilo od sekovske škofije in prišlo pod oblast lavantinskih škofov. Takrat je tudi Križanič zapustil Gradec in prišel v Maribor, kjer je bil sprejet v novo semenišče imenovano »Viktorinum«. Tu je leta 1864. z izvrstnim uspehom dokončal latinske šole. Nadarjenemu in brhkemu, zraven pa dokaj premožnemu mladeniču je bil sedaj svet odprt. A Gospod si ga je izvolil za svojo službo, Ivan Križanič je čutil v sebi glas, ki ga je klical v duhovski stan. Dober krščanski mladenič ni prezrl tega klica, izvolil si je šotor Gospodov za svoj delež, stopil je v lavantinsko bogoslovnico v Mariboru. Sv. pismo pravi, da kdor prime za plug, se naj ne ozira nazaj; tako je storil mladi bogoslovec Križanič. Zapustil je svet in se z vsem navdušenjem poprijel bogoslovnih študij, v katerih je vrlo napredoval. Zraven je pa bil vedrega čela in veselega srca. Ker je imel od narave dar lepega petja, je v cerkvi s svojimi tovariši s petjem poveljeval čast božjo, v družbi pa razveseljeval svoje tovariše. Ker se je lepo vedel in dobro učil, je bil že v tretjem letu bogoslovja posvečen v mašnika in sicer 23. julija 1867. Ko je že zadnje leto prebil v bogoslovju, so ga poslali za kapelana k Sv. Martinu pri Vurbergu. Ondotni župnik je slovel daleč po svoji svetosti in izredni marljivosti. Dušno-pastirska opravila je skoro vsa sam opravljal in tako je njegovemu pomočniku preostalo veliko časa prostega. Ivan Križanič je vedel dobro, da je čas več vreden kakor zlato, in ga je tudi zato dobro porabil. Pridno se je učil še dalje bogoslovnih ved in se pripravljaj na težke izkušnje, katere mora napraviti duhovnik, ako hoče postati doktor sv. pisma.

Pri Sv. Martinu je služboval do 14. sušca 1871, potem pa ga je škofijstvo prestavilo v predmestno župnijo sv. Magdalene v Mariboru. Tu ga je pa čakalo silno veliko dela. Imel je mnogo opraviti v šoli in pa v javni bolnišnici. Križanič je svoje dolžnosti vestno izpolnjeval in si je ravno tu pridobil veliko dušnopastirsko izkušnost, previdnost in izurjenost. Vkljub mnogemu delu in da so ga večkrat prijatelji obiskovali, je vendar nadaljeval svoje študije in v oktobru l. 1873 postal doktor sv. pisma. Potem je služboval še naprej pri sv. Magdaleni do l. 1875. Dne 1. sušca 1875 je pa nastopil službo profesorja bogoslovja in sicer je učil in razlagal hebrejski, sirski, arabski, kaldejski jezik in sv. pismo stare zaveze. Pozneje je zaporedoma učil skoro vse druge bogoslovne predmete in nekaj časa učil tudi na mariborski gimnaziji veronauk mesto svojega bolnega prijatelja dr. Pajeka. Nekaj let je bil tudi podravnatelj v kn. šk. bogoslovnici v Mariboru in kot tak je leta 1882 postal kn. šk. duhovni svetovalec.

Poleg mnogoterih opravil, ki mu jih je nalagala služba, je pa dr. Križanič še drugače vsestransko deloval z besedo in peresom. Malo je menda cerkev v škofiji, kjer bi ne bil dr. Križanič pridigoval. Sukal je pa tudi pridno pero. Kot profesor je pisal razne poučne in kratkočasne članke za »Slovenskega Gospodarja« in druge časnike; za Mohorjevo družbo je spisal »Zgodovino sv. katoliške cerkve«, ki jo je družba izdala od leta 1883—1887.

Marljivega in učenega bogoslovnega profesorja je na priporočilo škofovo svetli cesar dne 30. decembra 1884 imenoval za stolnega kanonika lavantinskega kapitola in je kot tak bil inštaliran meseca januarja 1885. leta. Kot kanonik je imel zopet dokaj posla v različnih zadevah, tičočih se uprave škofije. A tudi s peresom je še naprej pridno deloval. L. 1888 je popisal svoje potovanje v Rim in nekaj let pozneje v Lurd. Posebno poljudne so njegove knjižice o štirih poslednjih rečeh. Za Mohorjevo družbo je spisal več let »Razgled po katoliških misijonih«. Ko je izšel novi katekizem, je dr. Križanič začel spisovati razlago za pomoč mladim katehetom, pa tudi za domače berilo. To delo obsega dva zvezka, ki štejeta skupaj 663 strani in sta izšla l. 1899 in 1901. Ko je

l. 1898 v Mariboru začel izhajati znanstveni bogoslovni list »Voditelj«, je tudi vanj spisal dr. Križanič več krajših člankov. Komaj da je končal »Razlago velikega katekizma«, lotil se je že novega dela. Hotel je spisati in v »Voditelju« priobčiti zgodovino slavnega lavantinskega škofa Jurija Stobeja (1584—1618), a ga je prehitela smrt.

Znatnih zaslug za naše slovstvo in narodno življenje si je pridobil kot dolgoletni predsednik katol. tiskovnega društva v Mariboru. Kot predsednik tega društva, ki izdaja tudi »Slov. Gospodarja«, je imel dokaj sitnob in sicer popolnoma po krivici, ker on ni urejeval lista. Ker je imel za svoje ljudstvo, čegar sin je bil, čuteče srce, zato so ga črtili in preganjali vsi sovragi našega ljudstva, ki ne morejo Slovencev živih trpeti. Dr. Križanič je ljubil svoj narod, kakor je dolžnost vsakega poštenega človeka, in se je potegoval za njegove pravice. Bil je pa vselej zmiren in ni zato sovražil drugih narodov, pa usoda poštenih slovenskih rodoljubov od Cirila in Metoda do današnjega dne je pač ta, da morajo veliko trpeti.

Tudi pri Posojilnici mariborski je vrlo deloval od njenega začetka do svoje smrti. Ta zavod je za nas velikega pomena, ker je kmeta otel iz krempljev brezvestnih oderuhov; kako lepo je pa napredoval, priča veličastno poslopje »Narodnega Doma« v Mariboru. Dr. Križaniču je hvalo dolžan tudi marsikateri gospod posvetnega in duhovskega stanu. Kako bridko je ubogemu dijaku v tujem mestu, če nima kam jest iti, to ve najbolje tisti, ki si je sam to izkusil. Neresnični je tisti pregovor, da s praznim želodcem človek ložje študira; le toliko je resnice na tem, da se dijak rad prevzame in zaleni, če je obložen z vsem dobrim, toda z izstradanim želodcem, da se ti pred očmi temni, študirati, to je hudo in škodljivo. Marsikateri v dijaških letih vsled lakote telesno zahira in še v poznih letih čuti neke dijaškega stradanja, ali pa mora v zgodnji grob.

Dr. Križanič sicer sam kot dijak ni tako hudo trpel, a je imel čuteče srce za uboge dijake. Dolgo let je vodil in krepko podpiral dijaško kuhinjo, v kateri dobijo ubogi dijaki zdravo kosilo. Milo je bilo gledati, kako so v jeseni stariši in dijaki oblegali stanovanje dr. Križaniča in prosili za hrano v dijaški kuhinji. On pa jih je prijazno sprejemal in pomagal, kjer se je le dalo.

Lansko leto se je ustanovilo v Mariboru Marijanišče. To je zavod za mestne dekletke, ki nimajo službe. Marsikatero pošteno dekletko pride iz dežele v mesto služiti, kjer se pogostoma izpridi in izgubi. Posebno je velika nevarnost v mestu za žensko, če nima službe. V tem zavodu pa dekletke pod skrbnim vodstvom šolskih sester dobijo zavetje in postrežbo, dokler se ne najde primerna služba. Dr. Križanič je bil predsednik temu zavodu.

L. 1890 je po odhodu g. Fr. Ogradija, sedanjega opata celjskega, bila v bogoslovnem učilišču izpraznjena stolica za dušno pastirstvo. Poverili so jo kanoniku dr. Križaniču, ki je predaval ta predmet do svoje smrti. Tega predmeta se učijo bogoslovci zadnje leto svojih študij in je posebno važen za dušno-pastirsko delovanje. Profesor Križanič je obdeloval svoj predmet prav zanimivo, poljudno in nazorno. Do svojih učencev je imel iskreno ljubezen, kakor bi jo moral imeti vsak učenik. Še v poznejših letih so se njegovi nekdanji učenci z zaupanjem obračali nanj, on pa je vsakogar ljubeznjivo spejel. Imel je pač rajni blago srce in ni nikdar hotel komu greniti življenja, ampak vsakemu napraviti veselje, kjer je le bila priložnost. Zato je pa imel tudi mnogo prijateljev, znancev in častilcev. Kjer je pa bilo treba svarila in resne besede, pa tudi ni molčal, a vselej je to storil zmerno in uljudno.

Ko je početkom tega leta bil imenovan stolnim dekanom, so mu iskreno častitali mnogobrojni prijatelji in želeli mnoga leta.

Njegovi sorojaki duhovniki so mu v spomin podarili lepo mitro ali škofovsko kapo.

Toda človeške misli niso božje misli. Božja previdnost ga je še v krepkih letih poklicala na drugi svet. Lansko leto ga je spomladi dalje časa mučila influenza, a on se je trdno branil in se ni dal podreti v posteljo. Bilo bi pa boljše, da je to storil. Potuhnjena bolezen je zapustila svoje sledove; od onega časa je vidno hiral in se nagloma staral. Čutil je tudi sam, da se mu dnevi tudi približujejo h koncu, kar je večkrat rekel svojim prijateljem. Mislil je pogostoma na smrt. Lani ob koncu počitnic je šel še v Marijino Celje, kakor je rekel, prosit Marije za srečno smrt. S solznim očesom se je poslovil od Marijinega Celja in rekel, da ga ne bo nikdar več videl. Njegova slutnja se je le prehitro izpolnila. Še ni leto dni in že stojimo ob svezem grobu vrlega moža.

V zadnji pridigi je rekel svojim župljanom, oziraje se na končano stavljenje nove cerkve: Dokončali ste lepo, sveto, pobožno krščansko delo... Te besede pa veljajo tudi njemu. Mi pa ohranimo rajnega v blagem spominu, večni sodnik pa mu naj podeli neverljivi venec zveličanja!

F.

Delavska plača v Haložah.

Iz Halož.

Ptujska giftna kropa »Štajerc« povzdičuje mestjane, domišljujoč si, da vsi na deželi živimo od mestjanov. Toda stvar je ravno narobe.

Tudi v zadnji številki »giftne krote« je neki modrijan iztuhlat, da bi mi Haložani morali od gladu umreti, ako bi teh blaženih Ptujčanov ne bilo. Res je, da imajo Ptujčani v Haložah svoje gorice ter morajo, ako hočejo gorico vzdržati, imeti v prvi vrsti ljudi, da jim to delo opravljajo. Pa ptujski dobrodušni mestjani si potem še v milost in dobrotu štejejo, da plačajo ubogemu delavcu, ki od jutra do večera teško dela ob svoji hrani, celih 20 krajcarjev ali dovečjih 25 kr. Ali je to plačilo za delavca, kateri dela težko od jutra do večera v gorici ob svoji hrani?

Z 20 krajcarji naj bi sebe in otroke preživel in oblekel?

Ako pa je po teden dni slabo vreme, potem pa živi, ako imaš od česa! Kje si takrat, ti »Štajerc« in mestjan, da bi dal podporo ubogemu delavcu. Saj ima nemška šparkasa dovolj drobiža, torej vun ž njim!

Glej torej in poslušaj, ti ptujski klopotec, kdo ima hasek, delavec, ki dela skoro zastoj — 20 krajcarjev se ni dosti za jed, — ali pa mestjan, ki ima tako cene delavce?

Primerna plača za težko delo brez hrane bi bila 50 kr. na dan. Toraj mestjan pri enem delavcu prihrani na dan 30 kr., koliko toraj na leto, ako jih več dela?

Potemtakem ne živimo mi Haložani od Ptujčanov, temveč vi od nas. Ako mi delo pustimo, ne veljajo vaše gorice prav nič, ali pa ste primorani, na mesto 20 kr., 60—70 kr. ali pa še več plačevati.

Ti »Štajerc«, ki se repenčiš, da si prijatelj ubogega ljudstva (???), glej da nam bodo mestjani bolje delo plačali, potem si lahko domišljuješ, da mi od mestjanov živimo. Dokler pa bomo pri tej borni plači, pa se ne bomo uklanjali mestjanom.

Haložan.

Politični ogled.

Podpredsednik državnega zbora Prade bo odložil podpredsedništvo. Kot vzrok odstopa navaja, da se hoče posvetiti zopet organizaciji svojega volilnega okraja. To je že tudi eden vzrok, kajti Vsenemci Pradetu podkopavajo tla v njegovem volilnem okraju prav pridno. Vendar glavni vzrok pa bo ta, ker mu Vsenemci očitajo, da je podpredsedništvo prevzel iz sebičnih name-

nov. Z mestom podpredsedništva je namreč združena lepa plača.

V **Kamniku** je pri občinskih volitvah zmagala v III. razredu katoliško - narodna, v drugem in prvem razredu pa slovensko-liberalna stranka.

V **Trutnovem na Češkem** ondodni Čehi, ki so v mestu v manjšini, niso varni pred napadi Nemcev. Vodja Čehov dr. Škarda se je vsled tega obrnil do namestniškega podpredsednika dvornega svetnika Dörfla, naj ukrene, da bodo Čehi lahko varno živeli.

Italijani v Istri so sicer v manjšini, vendar se vedejo kakor edini gospodarji Istre. Da so se laški poslanci vrnili v istrski deželni zbor, jim je vlada dovolila, da bo deželni zbor zopet zboroval v Pulju, kjer faki-naža napada slovanske poslance. Toda Italijanom še to ni dovolj, sedaj hočejo tudi, da se Pulj proglasi glavnim mestom Istre.

Avstrijski socialdemokrati bodo imeli dne 29. septem. t. l. strankarski shod. Spored shoda je že naznanjen.

Slovaki na Ogerskem se bodo letos, kakor smo že omenili, udeležili volitev v državni zbor. Njihov pogumni in samozavestni nastop so sedaj začeli tudi Madžari upoštevati, ki so se prej le smehljali vsem političnim korakom Slovakov. Madžarsko časopisje se na dolgo in široko bavi s programom slovaške narodne stranke.

Franc Crispi, ki je v italijanski politiki igral veliko ulogo, je dne 11. avgusta v Neapelju umrl. Crispi je jako dolgo in silno težko umiral. Bil je voditelj protipapeške politike.

Shod brez govornikov. Češka kmet-ska stranka je sklicala shod v mesto Kralovice. Vse je bilo lepo pripravljeno, poslalsci so se razpostavili po dvorani, a govornikov, ki so bili naročeni iz Prage, ni bilo.

Benedke — vojna luka? Italijanski listi vedo poročati, da namerava italijanski minister za mornarico predložiti svetu za državno obrambo načrt, po katerem naj bi se spremenile Benedke v vojno luko. Nadalje pišejo ti italijanski listi, da so Benedke »zanemarjene«, t. j. da so tamošnje lagune in kanali napolnjeni z blatom, ter da se jih že od leta 1866. ni več trebilo, to pa baje radi neke pogodbe z Avstrijo, vsled katere ne sme Italija ob Adriji delati nikakih utrdb. Vse to tako zveni, kakor da je obrnjeno proti naši državi in res, laški listi pišejo, da je še jedina zaslomba trozvezne politike v italijanskem ministerstvu glavni državni tajnik Malvano, ki pa kmalu odpade, ker je nasprotna stranka čedalje močnejša. — Hočemo torej videti, kaj se izkuha.

Vojska v Južni Afriki. Izguba, ki jo šteje angleška armada na južno-afriškem bojnem polju, znaša do konca julija 71.383 mož. Izmed teh je bilo ubitih dosedaj 392 angleških oficirjev (častnikov) in 4082 mož. Kot nerabnih se je moralo vrniti na Angleško 2270 častnikov in 51.228 mož.

Dopisi.

Iz ptujske okolice. (Ptujski Psihofag.) Drugo leto teče, odkar je prišel na svet Psihofag, brat onega, ki je bralcem Mohorjevih knjig dobro znan, kako je preslepil Ivana in Nežo, jima vzel zakonsko ljubezen in srečo. Znano je tudi, kako mu je pri tem Želodčeva Urša pomagala.

Ptujski Psihofagos pa ima namen, Slovencem vzeti njih narodnost in vero. Pa da bi jih mogel lažje preslepiti, ravnal se je po izgledu svojega brata. Izbral si je namreč na stotine Želodčevih Urš na pomoč in to so nemškutarski kramarji, kateri so ga na vso moč razširjevali. Ko je začel ta Psihofagos izhajati, bil je poln prilizljivih besed in se delal svetega, kakor kak angelj. Pisal je, da ni liberalen in ne klerikalen. Posebno veselje tega Psihofagosa je, če le more kakega duhovnika ali kakega slovenskega narodnjaka

v svojih dopisih omazati. V svojih grdih predalih ne zna skoraj druga pisati, kakor da napada slovenske časopise, kateri so v katoliškem duhu pisani. To namreč ta Psihofagos dobro ve, če naredi kmete sovražnike slovenskih katoliških časnikov in duhovnikov, potem postanejo tudi sovražniki svete vere in mile slovenske domovine.

Posebno napada slovenske advokate, kako derejo kmeta. Pa ta neumni Prihofagos misli, da nemški doktorji zastoni kmetom pomagajo pri pravih. Toda, kdo se več tožuje kakor brezumni ošabni liberalci? Pošten človek se gotovo vsake pravde izogiblje.

Zgodilo se je tudi v naši fari, da je prevzel sin po očetu lépo urejeno in brez dolgov kmetско posestvo. Pa ker je bil ošaben in brezveren, je spodil najprej svojega očeta čez domači prag. Toževal se je zmirom s svojim očetom po krivici in tudi z vso žlahto in sosedmi tako dolgo, da je bila cela kmetija zadolžena. In kmetija je bila pod nemškim doktorjem prodana. Takih slučajev se dogodi več po naši slovenski zemlji in potem lahko vsak človek, kateri ima le malo pameti, razume, kdo je temu kriv ali advokati ali tožiteljeva ošabna glava.

Ptujski Psihofagos zagovarja in hvali nemškutarske kramarje, ker mu je to dolžnost, ker je od njih ustanovljen. Prilizuje se le kmetom za to, ker so kramarji odvisni od kmeta, sicer pa divja čez vse, kar je le kaj na škodo kramarjem, čeravno bi koristilo to kmetom.

Posebno ves zelen je ta Psihofagos od jeze, ko je začel »Naš Dom« v veliki množini zahajati med kmete, ker ta list odkriva njegove zvižaje. Sicer pa se ne jezi zastoni, ker so se začele našim ljudem oči odpirati in ima že 4000 naročnikov manje, ko izhaja »Naš Dom«. Da bi si Psihofagos vsaj nekaj ohladil jeze, izmislil je »Našemu Domu« ime »fihpos«. Ker mu je pa »Naš Dom« mirno povedal, da mu je prav, da si je ta teliček ravno njega za »fihpos« izbral, je Psihofagos kar sikal od jeze kakor gad ter v svoji lažljivosti pisal, da se »Naš Dom« jezi, da mu je to ime izmislil Psihofagos. Piše dalje, da mu je to ime izmislil neki kmet, ki je hotel gnati kravo in tele na sejem, pa mu je njegov fant namesto »fihposa« prinesel »Naš Dom«. Mi pa vemo, da za tem kmetom tiči kak nemškutarski kramarček in za teletom Psihofagos sam. — Slovenski kmetje, koliko še vas je, ki čitate Psihofagosa, odprite vendar enkrat oči, in spoznajte tega Psihofagosa v ovčji obleki.

Priprost fant.

Velikanedelja. (Občinske volitve.) Dne 5. t. m. so pri občinski volitvi s pomočjo posilinemških ormoških purgarjev a la Ze-inko, Bauman in drugih naši nasprotniki s par glasovi zmagali. — Znani socialdemokrat g. Meschko privlekel je vse ajzenpanarje, mej tem ko so naši najzanesljivejši volilci vsled beganja izostali. Da volijo za Velikonedeljo odbornike in župana, to važno nalogo prevzeli so sedaj ajzenpanarji in »ormoški purgarji«.

Vendar še bi nasprotniki propali, da nam niso na volišču z raznimi grožnjami zbegali par mož, da so misleči, da zmaga ni mogoča, se odstranili. — Naši inteligentni narodni krogi izostali so popolnoma. Jeden je baje rekel, ko smo poslali ponj, da ne gre, ker nima od nobenih nič. To vam je slovenska zavednost!

Povsod sodeluje izobraženstvo, da navdušuje ljudi, pomaga zbirati primerne kandidate, a pri nas?

Da sta prišla vsaj dva volilca iz teh krogov pravočasno, zmagali bi z enim glasom večine.

Tudi naši kmetje so se tako maloštevilno vdeležili volitve, da so propali celo mnogoletni zaslužni odborniki n. pr. g. Filip Hrzič, Franc Kandrič in drugi, ki so se upali potezati za razne pravice v otoku, poti itd., tako da v novem odboru ne bode

človeka, ki bi si upal zagovarjati naše pravice nasproti grajščini.

Gospod oskrbnik Flucher menda tudi ne bode mogel služiti dvema gospodoma, t. j. da bi koristi občine in pa koristi grajščine zagovarjal, ker se iste dostikrat križajo. — Vendar nič ne škodi, naše ljudi bode že enkrat pamet srečala.

Kdor zaničuje se sam, podlaga je ptujčevi peti. —s—

Sv. Barbara v Halozah. (Dobrodelna priredba.) Bralno društvo »Naprej« pri Sv. Barbari v Halozah priredi v nedeljo dne 1. sept. efektno tombolo, katere čisti dobiček je določen v nakup raznovrstne gorke obleke, ki se v obliki božičnice razdeli začetkom meseca grudna med uboge in pridne učence tukajšnje šole. Po zaključeni tomboli se vrši na senčnatem vrtu gosp. Reicher-ja koncert domačega tamburaškega in pevskega društva.

Odbor bralnega društva si usoja tem potom obrazložiti motive ali nagibe, kateri so ga nekako moralno prisilili do sklepa, da priredi tombolo v označeni namen. Evo toraj razlogov! — Vsled ogromne škode, katero je povzročila v Halozah, kjer je odvisno prebivalstvo izključno zgolj od vinogradov, trtna uš, veliko pa tudi vsled obnovitve opustošenih vinogradov, kar je Haložanu življenjski pogoj, dasi to delo zahteva visokih denarnih žrtv — je tukajšnje prebivalstvo posebno v barbarskem šolskem okolišu z malo izjemami v istini zelo obubožalo. Marsikomu neverjetno in navadne meje res presegajočo revščino nekaternikov si lahko v resnični živi sliki predočuje samo taisti, ki jo je videl na lastne oči. Ni je zakrivila, nikakor ne! morda nedelavnost ali malomarnost, marveč neugodne razmere. Zemlja je za poljske pridelke skopa in za obdelovanje nehvaležna, le polagoma napredujoča preobrazba opustošenih gor in nove nasade pa je zahtevala in se zahteva mnogo napora in denarnih stroškov. Dalje si služijo prebivalci svoj krajcar izključno kot dninarji, a njih mezda je uboga nizka tako, da s tem pičlim zaslužkom jedva mogó nabaviti najpotrebniše, a pri tem tudi najubornišje hrane. Iz teh podatkov je lahko razvideti, da najrevniši starši ne morejo nikakor oblačiti svojih šolarčkov dostatno, in tako se zgodi, da taki revčki pridejo v ledeni zimi 1—2 uri daleč od mraza drgetajoč v šolo. In če si jih ogledamo, mora nam čuteče srce prekipavati sočutja; nahajajo se revčki, ki še srajčice ne glešajo, dočim je vrhnje oblačilce pri vsakem tanko, ohlapno in ga je tuintam že zob časa pregledal. Tudi z ozirom na lesenotrdno obuvale vredni so vsega usmiljenja.

Gledé na navedene okoliščine se čuti tedaj odbor br. društva moralno poklicanega, kolikor bo moči ublažiti najhujšo bedo in to po označeni tomboli. Tekom časa do 1. sept. nabirajo se blage volje darovani dobitki ali kot taki ali pa denar za nabavo istih. Omenjeni odbor se tedaj s prijazno prošnjo obrača na vse, blizu in daleč ali kjerkoli se nahajajoče blagohotne prijatelje šolske mladine, da isti blagohotno posežejo v »aržet« ter prispevajo tako ali drugače, da se odborov karitativni namen obnese povoljno v radost in blaginjo revne dece.

Odbor pa tudi že danes razpošilja na vse vetrove slovenske domovine prijazno vabilo, da nas slavno občinstvo dne 1. sept. od blizu in daleč počasti in oveseli z mnogobrojno udeležbo.

Vrtni koncert se vrši o vsakem vremenu; kajti za slučaj, da bi morebiti hotelo vreme delati zgago, pripravi se prijazna uta za več 100 ljudij prostorna. Z vso vnaemo se hoče poskrbeti tudi za to, da bo se i telesni program te slavnosti obnesel vsevprek na zadovoljnost: za všečno jelo in pilo. Na videnje tedaj!

—o.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Mil. knez in škof so se preteklo soboto vrnili z zadnje letošnje birme. Bolani in slabi so šli na vizitacijo in so se vsled velikega in napornega truda še bolj slabi in bolani vrnili. Daj ljubi Bog, da se neutrudljivemu nadpastirju ljubo zdravje kmalu zopet vrne!

Razpisan je kanonikat do 7. septembra in stolna dekanija do 14. septembra.

Kat. pol. društvo „Sava“ zboruje v nedeljo, dne 18. t. m. ob pol 4. uri popoldne v Sevnici v prostorih g. Simončiča. Dnevni red sledeči: Pozdrav predsednika; razlaganje pravil; govor o nemškem šolstvu na Spod. Štajarskem; govor o socializmu; poročanje g. J. Žičkarja o delovanju deželne in državne zbornice; prosti nasveti in sprejem novih udov. Odbor »Sava«.

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru. Veselo so plapolale dne 8. avgusta s ponosnega Narodnega doma zastave ter oznanjale, da se v njegovih prostorih zbirajo danes k nenavadnemu sestanku slovenske rodoljubkinje in slovenski rodoljubi. Družba sv. Cirila in Metoda je obhajala 16. redni občni zbor. Okoli 300 skupščinarjev se je sešlo. Zunanji gostje so bili na kolodvoru sicer ne slovesno, a srčno pozdravljeni. Potem je bila sv. maša v frančiškanski cerkvi. Maševal je župnik velikonedeljski č. g. Menhart, popeval je jako lepo cerkveni pevski zbor šenttomaževski, ki je prihitel isti dan z romarji iz velikonedeljske dekanije v Maribor. Po sv. maši so šli skupščinarji v Narodni dom. Dražestne slovenske gospice so z oken Narodnega doma obsipavale goste s cvetkami ter jim ob prihodu v dvorano izročevale lepodišeče šopke. Največ skrbi je imela s cvetličjem blaga gospa dr. Glaserjeva v zvezi z drugimi cenjenimi gospami in gospicami. V krasni veži Narodnega doma je pozdravila družbino vodstvo predsednica tukajšnje ženske podružnice dr. Glaserjeva.

V veliki dvorani se je vršila glavna skupščina, ki jo je otvoril predsednik mons. Tomo Zupan. Družbo je še pozdravil v imenu možke podružnice prof. dr. Medved, mlada gospica Ela Marinova jo je pozdravila s pesmico, katero je že naš list zadnjič priobčil na uvodnem mestu, dr. Firbas je izročil družbi pozdrav mariborskih Slovencev. Srčno se je zahvalil za pozdrave družbin predsednik. Na to se je začelo poročevanje. O stremilju družbe in o uspehih je splošno poročal g. predsednik Tomo Zupan.

Iz tajnikovega poročila č. g. Žlogarja posnemamo, da družba šteje podružnic 78 mešanih, 30 moških in 36 ženskih podružnic s približno 10.000 člani. V preteklem letu je družba napredovala za pet podružnic. Šolskih zavodov ob slovenskih mejah vzdržuje, oziroma podpira 25. Kakor kaže sedanji položaj, treba bo še tu in tam seči vmes — kajti nova železnica pripeljala bo skozi svoje predore v slovensko osrčje tudi dokaj takih osrečevalcev, ki zavedno zidajo most do Adrije — gotovo ne v korist naše mile Avstrije. Poseben vir dohodkov za družbo so si že pred leti omislili vrli slovenski trgovci s tem, da so zalagali razne potrebščine, tako da imamo sedaj v korist družbe sv. Cirila in Metoda: vžigalice, kavo, svinčnike, platno, milo, cilindre svetilnic, voščilo, razglednice in cigaretne ovitke. V svojih 25 zavodih brani družba potujčevanja okoli 2500 slovenskih otrok. Iz poročila blagajnika g. prof. Petelina pa posnemamo, da je družba imela v 15. družbenem letu 1900 dohodkov 33.133 K 63 h, stroškov 35.243 K 79 h, torej da je nedostatka 2110 K 15 h. — Z dnem 31. decembra je imela družba 2721 K 87 h porabnega premoženja, ker je znašal

saldo koncem leta 1899. 4832 K 02 h. Dolga ima družba še 32.000 K in sicer na kupnini za trž. šolo 14.000 K in posojilnici v Marenbergu. Vrednost družbinih poslopij in inventarja pa znaša 128.826 K. Skupščina se je vršila v lepi slogi, v kateri edini je prospeh družbe svetega Cirila in Metoda.

Po glavni skupščini je bil banket v veži Narodnega doma. Cesarju je nazdravil prvomestnik mons. T. Zupan, vodstvu družbe g. dr. Medved, narodnemu ženstvu gospa dr. Glaserjeva, beli Ljubljani dr. Pipuš, štajerski slogi dr. J. Vošnjak, koroškim Slovincem g. Korošec, na kar je odzdravil koroški Slovenec g. Reš, šolskim sestram g. prof. Kavčič, tržaškim Slovincem in posebej navzočemu dr. Gregorinu gosp. Kamušič.

Na večer je bil koncert na vrtu Narodnega doma, pri katerem je pel čitalniški pevski zbor pod spretnim vodstvom g. F. Stegnarja in svirala mariborska veteranska godba. O narodnem navdušenju so pričali še nekateri iskreni nagovori. Zabava je bila živa.

Potres se je čutil dne 12. t. m. v Rajhenburgu ob pol 8. uri zvečer. Sunek je imel smer od vzhoda proti zahodu.

V Št. Lovrencu nad Mariborom je izvoljen županom c. kr. poštar in posestnik J. Mihelitsch.

Umrla je v Kranju gospa Katinka Šlambergerjeva, soproga notarja Anton Šlambergerja, ki je bil, predno se je preselil v Kranj, notar v Ljutomeru.

V Vuzenici je umrl zdravnik Anton Lauko, v 65 letu svoje starosti.

Strossmayerjeva slavnost v Rogaški Slatini. Dne 5. avg. so priredili svetokriški Slovenci na vrtu g. Fr. Ogrizeka koncert v čast škofu Strossmayerju, ki si krepi sedaj zdravje v Rogaški Slatini. Čeprav se je v javnosti le malo razglajala ta veselica, vendar je bila povoljno obiskana. Slavljenec sam jo je počastil. Razven njega smo videli še tudi na veselici nadškofa barskega Milinoviča, škofa Krapaca, opata Ogradija, kanonika Smetiško, predsednika jugoslav. akademije, slav. starinoslovca dr. Bulič, mons. Pivčević, mons. Cipelič, nadžupnika Korošec, odvetnika dr. Šubarič in mnogo drugih odličnih Hrvatov in Slovencev. Peli so svetokriški cerkveni zbor in pa slučajno sestavljen možki zbor v občeno zadovoljnost. Dražestna Slovenka je prednašala pesem, zloženo za to priliko po g. M. Zemljiču. Škof Strossmayer se je velesrčno zahvalil Slovincem za prireditve. Za udeležitev se je škofu Strossmayerju ginjeno zahvalil g. nadžupnik Fr. Korošec.

Premeten stric. Človek bi mislil, da ni mogoče — pa je mogoče, toda samo tistemu — kateri zna. V Celju imamo namreč toliko krojačev in prodajalcev oblek, da je vsakdo bil mnenja, da nobeden daljni ne more shajati. Tam-le spomladi pa pride še eden založnik obleke — in dela najboljšo kupčijo. Zakaj? On pač zna! Pol leta ni nobeden vedel, ali je Slovenec, ali Nemec, ali Lah, ali Mažar, kajti niti svojega imena ni zapisal nad prodajalno. Sedaj so se ga Slovenci že popolnoma privadili in razobesil je naš neznanec napise — v blagi nemščini. Bržkone je že slovenskega denarja sit in ga bo jemal samo še od Nemcev.

Dobje pri Planini. V nedeljo 18. t. m. daroval bo g. novomašnik Anton Novak prvo sv. mašo. Ob enem obhajajo njegovi stariši Jakob in Terezija Novak zlato poroko. Pridigoval bo č. g. Ivan Zalokar, domači rojak, kaplan v Moščenicah pri Opatiji v Istriji.

Slivnica pri Celju. Dne 25. avgusta obhajal bo g. Mihael Kuder, veleposestnik na Slivnici, pri podružnici sv. Urbana svojo zlato poroko. G. Kuder si je pridobil tekom 53 let, kar živi v srečnem zakonu v naši fari, obilnih zaslug za tukajšnje cerkve in za občino. Bil je mnogo let cerkveni ključar, občinski odbornik in šolski ogleda. Gospoda

jubilanta je izvolil občinski svet zaradi obilnih zaslug častnim občanom. Bog ga še ohrani mnoga leta krepkega in zdravega!

Požar v Št. Juriju ob Taboru. Dne 12. avgusta smo imeli letos že tretji požar. Tokrat so Drču v Kaplji hlevi do tal zgoreli. Popolnoma mirni zrak in nagla pomoč domače požarne brambe z dvema brizgalnicama je obvarovala bližnja poslopja. Prihitele so tudi požarne brambe iz Vranskega in Gornjske. Vas in cerkev sta bile pri tej suši v veliki nevarnosti.

Zborovanje v Pišecah. Bila je srečna misel katol. polit. društva »Sava«, zborovati enkrat v lepih, vinorodnih Pišecah. Ljudstvo se tukaj ne spomni, da bi bil kedaj tu kak večji političen shod, zato pa je tudi bila udeležba ogromna in le mogoča pod milim nebom. Gospod predsednik »Sava« je z vidnim veseljem pozdravil množice, na kar je otvoril zborovanje in dal besedo društvenemu tajniku, da razloži poslušalcem pojem in potrebo političnih društev v obče, posebno pa društva »Sava« posebej za okraja Brežice in Sevnica. Z zanimanjem je ljudstvo poslušalo dotična izvajanja in razlago pravil, osoljeno z umestnimi opazkami, na kar je zanimanje priklopelo do vrhunca, ko je nastopil težko pričakovani in obče priljubljeni deželni in državni poslanec Žičkar, ter v jedrnatih besedah poročal o našem deželnem in državnem zboru. Lahko rečem, da si je velika večina poslušalcev dobila šele sedaj jasno podobo o delovanju v deželnem in državnem zboru, in pojem, kako se »kujejo« postavbe. Zato so pa tudi taki shodi neizmerne koristi za ukaželjno ljudstvo in gospodje poslanci se pregrešijo nad ljudstvom, ako ne hodijo več ko mogoče obilokrat med volilce. Ko slišijo volilci iz ust poslančevih gole številke in suha dejstva, kako se nam godi krivica v Gradcu v vsakem oziru in kako gospodarijo z našimi davčnimi novci, potem se tudi najpriprostejšemu poslušalcu usili logičen sklep, da tako ne more in ne sme dalje iti, da mora priti do ločitve od Gradca. Taktika deželnih poslancev se je popolnoma odobrvala. Srčna zahvala in zaupanje se je izreklo gospodu poslancu za njegovo delovanje v deželnem zboru. Navdušena zahvala presvitl. nadvojvodu Franc Ferdinandu. Resolucije, slične onim na Murskem polju, so bile enoglasno sprejete in odobravane. Lepo je bilo, Bog daj uspeha!

Iz slovenjegraškega okraja. Nebesko lepi dnevi so bili za slovenjegraški okraj dnevi od 3. do 10. avgusta, ko so naš ljubljani višji pastir bivali pri nas po birmovanju. To je bil misijon za ves okraj, to so bili dnevi svetega veselja, prijetni časi milosti in zveličanja. Posebno lepo je bilo v petek 6. avg. pri Mariji na Homecu v nadžupniji šmartinski, ko so prišli milostivi gospod knezoškof obiskat to romarsko cerkev Matere Marije; tukaj so blagoslovili nove slike po cerkvi, služili sveto daritev, goreče oznanovali čast in slavo Marijino. Na tisoče dobrega ljudstva je spremljalo škofa iz nadžupnišča v Šmartnu gor na Homec, je klečalo pred tronom Marije pomočnice, se na novo vnelo za njeno čast, in prosilo za zdravje silno slabotnega prečastitega nadpastirja, kakor so to en dan poprej storili romarji iz velikonedeljske dekanije pri Materi Milosti v Mariboru in drugi pri Mariji Pomagaj na Gorenjskem. Za slikanje homške cerkve je sporočil 1000 gld. samski Gregor Popijal, ki je umrl pred tremi leti; on je tačas tudi sam kupil nove orglje na Homec za 1200 gld. Cerkev na Homeci je prelepo slikal g. Gornik iz Št. Petra pri Mariboru; le pridi pogledat, boš občudoval lepoto slik, in se prepričal, da imamo v domačih rojaki prave mojstre, da tedaj ni treba tujcev iskati in drago plačevati. Slovensko ljudstvo bo zdaj še veliko rajši hodilo na Homec, kjer Marija Pomočnica tako rada vsliši prošnje stiskanega kristjana.

V Artičah se je obhajal sv. misijon od 28. julija do 4. avgusta pod vodstvom čč. gg. oo. od Sv. Jožefa pri Celji. Vdeležba

je bila velika. V hvaležnem spominu ostane ta sv. čas celi župniji.

Iz Ljutomera. Namesto venca na grob pokojne Katinke Šlamberger, soproge notarja v Kranju so darovale za Ciril in Metodovo društvo sledeče gospodičine in gospe v Ljutomeru: Razlag Erna 4 K, Wessner Jozefina 4 K, Ivančič Nina 4 K, Veršič Terezija 1 K 30 v, Repič Marija 1 K, Čagran Fricika 1 K.

Dijaška kuhinja v Mariboru. Mladinoljube prosimo, da se že sedaj začnejo spominjati naše mariborske dijaške kuhinje. Ob začetku šolskega leta je naval ubožnih dijakov največji, za to je treba dijaško kuhinjo že sedaj podpirati. Vsi darovi dijaški kuhinji naj se pošiljajo na naslov njenega mnogoletnega požrtvovalnega blagajnika preč. g. dr. Ivana Mlakarja, kanonika v Mariboru.

Zaupni shod v Mariboru. Ker nas vprašujejo, ali bo dne 22. avg. ali ne, odgovarjamo, da nam ni znano. Razvidelo se bo iz vabila. — Glede zaupnega shoda bi izrazili še željo, naj se nameravani sklepi vpošljejo že z vabilom, ali pa se drugim potom že prej razglase. Taki sklepi se morajo dobro premisliti in na vse strani prevdariti, to pa na shodu ni več mogoče.

Poročil se je dne 12. t. m. g. Rudolf Volovšek, c. kr. davčni pristav v Celju, z gospodično Rožico Oblak, sestro znanega slavista dr. V. Oblaka.

Politični shod pri Sv. Tomaži blizu Ormoža je bil mnogoštevilno obiskan, približno smo cenili okoli 800 vdeležencev. Nasprotnikov ni bilo. Shod je izrekel dr. Ploju in dr. Rosini zaupanje. Prihonič obsirneje.

V Št. Jurju ob južni železnici slavi te dni sedemdesetletnico rojstva g. c. svetnik dr. Gustav Ipavc, znan po slovenski domovini kot izboren skladatelj. Še mnoga leta!

Ljubezen do nadpastirja. Dne 8. avgusta je prišlo v novo Marijino cerkev v Maribor 2500 romarjev s 13 gg. duhovniki iz velikonedeljske dekanije. V slovesni pridigi je g. govornik priporočal v molitev tudi bolanega mil. gospoda kneza in škofa, česar ljudje niso mogli pozabiti. Duhovniki in romarji so potem brzojavno izrazili srčno udanost svojemu nadpastirju, ki so vkljub boleznim birmovali v starotrški dekaniji. V petek so mil. knez in škof blagoslovili podobe v prijazni cerkvi Matere Božje na Homcu, v župniji Sv. Martina pri Slov. Gradcu, kjer so imeli velikansko, navdušeno pridigo. V tej pridigi so se spominjali — kakor čujemo — tudi dobrih velikonedeljskih romarjev in so dobesedno povedali zvestim poslušalcem krasen in ljubezniv telegram, ki so ga dobili od njih iz Maribora in ki se glasi: »2500 romarjev in 13 duhovnikov dekanije velikonedeljske moli danes pri Materi milosti za svojega ljubljene nadpastirja in izraža neomahljivo udanost in globoko spoštovanje».

Utonil je 10. t. m. popoldne kakor poroča »Soča«, pri kopanju v Reki pri Vremskem Britofu na goriško-kranjski meji gosp. Vinko Brence, uradniški aspirant pri južni železnici v Divači. Prišel je s svojimi tovariši iz Divače k Reki in dočim so šli ostali v čoln ter se vozili po vodi, šel se je Brence kopat. Najbrže ga je prijel v vodi krč, tovariši so mu prihiteli sicer na njegovo vpitje na pomoč, a bilo je prepozno. Brence se je potapljat že v vodi in kmalu zginil pod vodo. Proti večeru so potegnili truplo iz vode. Pokojnik je bil šele v 26. letu svoje starosti, doma iz Velenja v Savinjski dolini na Štajarskem, kjer je njegov oče nadučitelj. Dokončavši učiteljske v Mariboru je bil Brence za učitelja v Laškem trgu, potem je služil kot jednoletni prostovoljec pri vojaki in je po vojaščini vstopil k južni železnici v Divači. Zamrl bil je mirnega značaja in vsakemu prav priljubljen tovariš. Bodi mu zemljica lahka! —

Iz drugih krajev.

Salezijanci nam iz Turina poročajo sledeče: Med tem ko potrjujemo vest, da

bodo kmalu prišli Salezijanci na Rakovnik pri Ljubljani, se naznanja, da se bodo na Laškem, posebno po zavodih, ki se nahajajo v Piemontu, še naprej vsprejemali oni mladeniči, ki želé postati salezijanski duhovni. Že več let je od tega, kar prihajajo semkaj slovenski mladeniči; med temi je postalo že več klerikov in tudi že kak duhoven. Na ta način bode mogoče odpreti sčasoma še več slovensko-salezijanskih zavodov. In kdo ve, nekateri teh mladeničev bi postali še celo goreči misijonarji, ter šli v oddaljene dele sveta. Tukaj v Piemontu, ne daleč od Turina, se vsprejemajo najraje gimnazijci, ali pa vsaj taki mladeniči, ki so z dobrim vspehom izvršili ljudske šole. Kar se plače tiče, ta je zelo znižana; tako, da stariši teh dijakov, ali pa njihovi dobrotniki in dobrotnice, to svoto lahko plačajo. Mesečina bode okrog 14ih kron. Bolj natančno se bode odgovarjalo na prošnje, ktere naj se vložé do konca meseca septembra. Prošnja naj se odpošlje na sledeči naslov: Prečastiti gospod D. Mihael Rua. Via Cottolengo, 32, Turin-Italija.

Hvaležnost živali. Nemški listi pripovedujejo sledečo dogodbo: Neka strasburška dama je našla na strehi svoje hiše neko štokljko, ki je imela ranjeno perutnico. Gospa je vzela štokljko k sebi in jej je z veliko potrpežljivostjo ozdravila rano. Štoklja je bila dami za ta čin tako hvaležna, da se ni hotela ločiti od nje. Povsod, kamor je šla gospa, spremljala jo je verno hvaležna štoklja, na cesti, po stopnicah, na stanovanju, vedno je korakala s svojima dolgima krakoma poleg nje. Zastonj je skušala dama, da bi hvaležno tico spustila zopet na svobodo. Ko jo je izpustila iz okna, pa je prišla zopet pri vratih nazaj.

Beda v Italiji. Med kmetiskim delavskim ljudstvom na mnogih krajih Italije se pojavljajo čedalje nevarniše stvari. Ljudstvo je nezadovoljno, ker strada, ob polnih loncih velikašev. Ljudje požigajo in izgrede so na dnevnem redu. Jeli so naskakovati poslopja bogatašev, dne 8. t. m. je več tisuč ljudi navalilo na grajščino vojvode Visconti in oprostilo vse v grajskih ječah zaprte udeležence zadnjih izgrediv. Vojaštvo je noč in dan na straži.

Nenavadno veliko svinjo je pripeljal Nikola Matič, trgovec iz Srbskega, na budimpeštanski sej. Tehtala je 360 kil.

Najhitrejši vlak. Človeški um zmiraj napreduje. Sedaj se poroča, da je neki ameriški zemljemerec namenjen zidati železnico, ki bo šla 400 kilometrov za eno uro. Pot iz Novega Jorka v San Francisco bo bojda trajala samo 24 ur.

Kaj razni ljudje jedó. Posebnosti jedi so odvisne od podnebja in od človeškega značaja. Narodi mrzlih krajev jedo več mastnih in toplih jedi. Eskimak potrebuje na dan 10 kil mastnega ribjega mesa; ruski Tatar ima zelo dober želodec in pojé na dan več govejega mesa, kakor pri nas cela družina na teden. Lah je zadovoljen z grozdem, kruhom in koruzo ali pa z makaroni; Jud celo z nekoliko žlicami riža. Posebno priljubljene jedi pri raznih narodih so: Eskimak nad vse rad je loj, Kitajec mačke, pse, zlasti pa podgane; pasja pečenka je najljubša jed prebivalcev v Avstraliji in na otokih v južnem morju. Miši se jedo ne le na Kitajskem, ampak tudi med Eskimaki, kateri jih privežejo za rep, in tako jih imajo včasih za zimo vjetih do 300. Razun mišij ljubi Kitajec velike gosenice, iz katerih si kuha izvrstno juho. Kač se največ sné v Avstraliji. Zamorci v Surinamu jedó krote, Arabci kobilice.

50 kur dá več dobička, nego ena krava. Pred nedavnim je neki strokovni list v Ameriki vspodbujal svoje bravce k premišljevanju, ali ni boljše rediti 50 kur kakor eno kravo. Časnik »Dispatch. of Pittsburg« je navedel slučaj, da je nekemu kmetu dala ena krava za 144 dolarjev mleka; od 50 kur je pa sprejel za jajca 150 dolarjev. Krmljenje krave je veljalo 52 dolarjev, 50 kur pa samo 20 dol.; cena gnoja je bila v obeh slučajih enaka, ali stroški za postrežbo

krav so bili veliko večji kakor za postrežbo kur, tako, da se je bolje izplačalo rediti kure nego krave.

Božja sodba. Prebivalci mesta Herbiers v Franciji so praznovali l. 1891 prav slovesno svojega župnega priprošnjika sv. Lavrencija. Poulična svojat se je norčevala iz cerkvenih obredov in zaničevala ljudi, ki so se pobožno vdeležili slovesnosti. Še isti večer jih doleti silna kazen. Ob devetih pokličejo g. župnika: »Hitro, hitro, tega in tega je zadel mrtvoud«. Župnik pride in najde dotičnika v nezavesti. V malo trenutkih na to umrje. Bil je izmed zjutranjih razgrednikov. Ob pol najstih hiti župnik k drugemu bolniku. Umril je kakor prvi. Kmalu na to ga zopet pokličejo. Ob eni umrje že ta tretji zaničevalec zadet istotako od mrtvouda. Ob petih zjutraj hiti gospod zopet k bolniku. Vtila se mu je kri. Bil je še pri zavesti in po posebni božji milosti se je spravil z Bogom. Bil je ta 4. nesrečnež boljši od svojih tovarišev in norčeval se je le bolj iz prešernosti in da se je pokazal! — nego iz zlobnosti, za to mu je bil Bog milostljiv. Strašna zgodba, ki se je izvršila 10. avgusta l. 1890 v imenovanem kraju, potrjuje dovolj jasno besede sv. Pavla: Nikar se ne motite! Bog se ne pusti zaničevati!

Zunanost Evina. V šoli so čitali zgodbe sv. pisma. Katehet pokliče Radovančka. Ko ta pročita stavek: »Človeku ni dobro samemu biti, usvariti ti hočem tovaršico«, po nesreči obrne in zgrabi več listov in čita v pripovedi o Noetovi ladiji dalje: »ki bo 300 čevljev dolga, 50 široka 30 pa visoka. Namaži jo zunaj in znotraj s smolo».

Društvene zadeve.

Pri glavni skupščini družbe sv. Cirila in Metoda so čez 100 gld. nabrale gospice po razglednicah. V prvi vrsti so se trudile gospice od društva Maribor in sicer Pepca Mahorič, Julika Rožman, Tilčeka Vidovič, Dita Zdolsek, Micika Poseb, Micika Stern, Gabrijelčka Pliberšek, Micika Pliberšek.

Celjska narodna godba priredi v nedeljo, 18. avgusta 1901 ob 8. uri zvečer drugi letošnji javni ljudski koncert pri ugodnem vremenu na dvorišču, pri neugodnem vremenu pa v veliki dvorani »Narodnega Doma«. Vstopnina za osebo 30 novcev ali 60 vinarjev. Ker je bilo občinstvo z zadnjim koncertom zelo zadovoljno in je godba takrat res izvrstno igrala, se na občno željo priredi še ta drugi koncert in če bo ta tudi tako dobro vspel, kakor prvi, je gotovo, da bo občinstvo godbo še bolj kakor dosedaj podpiralo in se zanimalo za njo.

Ruše. Veteranci v Rušah in okolici in njih cenjeni prijatelji se uljudno vabijo na veteransko slavnost, ki se priredi v nedeljo 18. avgusta v gostilni g. Alojzija Mule-ja (po domače Fuchs) v Rušah.

Podravska podružnica slov. planin. društva. Prvi občni zbor tega društva se bode vršil v nedeljo, 18. dne avgusta meseca v gostilni g. Jožefa Muleju v Rušah, na kar opozarjamo vse njegove ude in prijatelje. Zborovanje se prične ob 2. uri popoldne.

Celjska narodna društva sestavila so za letošnje izlete poseben odbor, kateri je že naslednje izlete določil: 25. t. m. v Ljubčno pri Celju, 1. septembra v Št. Pavl v Savin. dol., 8. septembra pa v Šmarje pri Jelšah. Ti izleti obetajo mnogo zabave, ker bode udeleženo več društev. Nastopala bode pri istih med drugim tudi pomlajena in pomnožena četa telovadcev »Celjskega Sokola«.

Ferijalni učiteljski tečaj v Wolfsbergu na Koroškem, katerega so priredili letos vseučilišni profesorji iz Dunaja, se je dne 5. avg. pričel. Predava sedem profesorjev v raznih strokah. Slušatelj oz. slušateljice je 120, največ iz Češkega. Slovencev je prav malo, iz Štajerskega edini učitelj g. A. Kosi iz Središča.

Prva jugoslovanska tovarna za kavine surogate, figovo in sladno kavo v Ljubljani se je otvorila.

To važno narodno podjetje gospoda Ivana Jebačina, trgovca, tovarnarja in zalagatelja kavinih primesi v prid družbe sv. Cirila in Metoda je blagoslovil družbin prvomestnik, preč. gosp. mons. Tomo Zupan. Vsak Slovenec mora najiskrenejše pozdravljati to novo tovarno, ker je zadelala precejšno vrzel na polju narodne obrtnosti in bo dajala zaslužek le domačinom. Če pripomnimo, da se samo na Kranjskem vsako leto porabi 300 vagonov kavine primesi (cikorijske), ki dohaja večinoma iz družih dežel, kjer ostaja dobiček in kamor se plačuje delo izdelovanja, bo vsakateremu jasno, da gre mnogo našega denarja v žep tujemu podjetniku mimo domačih, dela pogrešajočih rok. Z domačim podjetjem pa se koristi tudi družbi sv. Cirila in Metoda. Ta bi dobivala od zgoraj navedene letne množine po 30.000 gld. ali 60.000 kron letne podpore samo s Kranjskega; približne dohodke pa bi dajale ostale slovenske dežele. Tu in v drugih predmetih, ki se izdajajo v družbin prid, je skrit velik naroden zaklad. Slovensko rodoljubje! Sezaj po njem, polagaj ga na domovinski altar! In s takimi sredstvi razvilo bi se naše šolstvo ob jezikovnih mejah tako, kakor si je najrodoljubnejše slovensko srce le želelo more. Ko še omenjamo, da je g. Iv. Jebačin povodom blagoslovljenja svoje tovarne daroval družbi sv. Cirila in Metoda 400 krón, izrekamo ob enem domoljubno prošnjo: Slovenke in Slovenci! Rabite, zahtevajte, priporočajte vselej in povsod le te izborne izdelke domače industrije v čast in ponos slovenskemu imenu, v korist slovenskega dela in v prospeh vseslovenske šolske družbe.

Cerkvene zadeve.

Romarji v Mariboru. Zadnji četrtek je priromalo okoli 2500 romarjev iz velikonedeljske dekanije v frančiškansko cerkev v Mariboru. Pripeljali sta jih dva posebna vlaka.

V Laporju pri Slov. Bistrici so se obhajale od 8. do 12. avg. duhovne vaje na namen sv. leta pod vodstvom čč. gg. dr. Ant. Medved, Iv. Vreže in Ant. Korošec. Ljudstvo se jih je vdeleževalo z veliko vnamo ter pridno pristopalo k mizi Gospodovi.

Venite adoremus!

Družba vednega čiščenja presvetega Rešnjega Telesa in za podporo ubožnih cerkev Lavantinske škofije v svojem osemnajstletnem blagonosnem delovanju. Od leta 1882 do 1900. Maribor, 1901. Založba lastna. Tiskarstvo sv. Cirila. — Str. 242. Dobiva se v kn. škof. pisarni v Mariboru, in velja trdo vezana 2 K, po pošti 20 v. več.

«Venec cerkvenih bratovščin», ki izhaja v Ljubljani, je v svojem 7. zvezku l. 1901 to knjigo takole ocenil in priporočil: — Knjiga «Venite adoremus» obsega pet delov. V prvem delu ja na kratko, pa dobro povedano: kaj je vedno čiščenje? Kje in kedaj se je začelo? Kako se je razvijalo? Potem govori knjiga o vednem čiščenju v lavantinski škofiji. In v drugem delu je natanko popisano, koliko je storila družba v čast božjo, kar obstoji. Med letna poročila so uvrščeni nagovori in pastirski listi sedanjega družbinnega zavetnika milostivega kneza in škofa Mihaela.

Tretji del knjige so molitve v počestitve presv. Rešnjega Telesa; v četrtem in petem delu pa so zbrani zlati nauki o daritvi sv. maše in cerkveni obleki.

Razen lepe vsebine krasi knjigo devet prav dobro posnetih podob. Naslikani so trije škofje lavantinski: Anton Martin Slomšek, dr. Jakob Maks. Stepišnik in sedanji knez in škof dr. Mihael Napotnik. Druge podobe nam kažejo: sv. Paskala Bajlona, zavetnika družbe

vednega čiščenja, stolno cerkev sv. Janeza Krstnika v Mariboru, disputo Mihelangel, sveto poslednjo večerjo po Leonardo da Vinci, novi oltar presv. Srca Jezusovega v stolni cerkvi v Mariboru in novi oltar presvetega srca Marijinega v isti cerkvi.

Družba je poklonila knjigo svojemu preblagemu pokrovitelju, knezu in škofu dr. Mihaelu Napotnik, «v dolžno zahvalo in v pobožni spomin na petdesetletnico mašništva in desetletnico škofovanja».

Vsa knjiga se nam zdi kakor mejnik, ki kaže nam pot v novo stoletje, s pomenljivimi besedami, ki se bero na prvi strani: «Jezus Kristus, Bog in človek, živi, vlada in kraljuje v najsvetejšem zakramentu in varuje svoje ljudstvo vsega hudega».

Listek.

Spričevalo.

Poslovenil Ivan V—uk.

Moj deček, star 15 let, obiskoval je gimnazijo. Profesorji so bili z njim zadovoljni in le včasih se potoži ta ali oni radi njegove raztresenosti —.

«Primate ga ostreje!» je moj odgovor.

«Seveda», opomni profesor, «to je lahko izrečeno. Lahkomiselnost se da kaznovati, raztresenost pa ni lahkomišelost. Raztresenost je slabost in lahkomišelost pa napaka. Vsak človek trpi na tej slabosti. Še celo resnemu možu ni lahko dve minuti nepretrgano jedno in isto reč misliti; kako še se potem naj kaj takega od učenca zahteva, kateri mora po cele ure presedeti, ter upirati oči na jeden in isti predmet. Okolica, naj še bo tako vsakdanja, deluje čudovito na mladino. Misel je prosta in vsakdo misli kar hoče, ne da bi to kedo opazil».

«Pomislite samo na raztresenost odraslega človeka, posebno pa na učenjaka», govori dalje profesor. «Kolikokrat se pripeti, da išče kako reč, n. pr. svinčnik ali pero, katero v svoji roki drži; potem taisti mož, kateremu je žena naročila, paziti na pečenko v peči, da je mačka ne sne; a radi raztresenosti mu mačka pečenko odnese, ne da bi vedel kedaj. Prejšnji ravnatelj gimnazije je pri iztrkanju pepela iz pipe zaklical: «Prosto», ter hitro skril pipo, predno obiskovalec vs-topi».

Svojemu sinu sem obljubil, ako prinese dobro spričevalo, izlet s prijatelji.

To je bilo veselje in pripravljanja za izlet! — Pa naznanilo? — Brez dvojbe. Vse gre dobro, profesorji nas imajo radi in ostali nas cenijo z «odliko». Seveda računimo tudi mi na odliko ter se tako že lažje veselimo izleta. Vse je že v redu; torbice nabasane, čevlji počrtnjeni — in drugo jutro jo potegnemo.

Opoldan pride Ivan, tako se namreč moj sin kliče, s spričevalom domov. V veži postoji nekoliko, potem pa stopi v sobo.

«No Ivan, kako stoji?»

«Letos so profesorji strogi», odgovori, «tudi z drugimi. Simon je padel; Jože nima nič z odliko; Alež ima tri zadostno in komaj zadostno. Odličnjak je samo Tomaž».

«Kaj me drugi brigajo!» rečem jezno, «pokaži svoje spričevalo, da je vidim».

Ivan položi knjige na klop ter išče dolgo; nazadnje se najde. S tresočimi rokami mi je poda. Nekaj dobro, jedno izvrstno, par hvalevredno in jedno zadostno. Nравnost: mesto celoprimerne le primerno. Pridnost: mesto vstrajno, le dovoljno.

«Oče!» zakliče Ivan, «Kanaček še danes ni nič jesti dobil!»

«Ivan!» zakličem, «pojdi k meni! Glej, ako bi ti hotel, bilo bi tvoje spričevalo boljše. Upam, da napraviš, svojemu očetu drugo leto več veselja; za sedaj ni več pomagati. Da izlet izostane, si lahko misliš!»

Te besede ga zadenejo kakor pušica. Obrne se v kot ter začne britko jokati. Jaz ga pustim ter odidem iz sobe.

Stopil sem v svojo sobo in sedem za mizo. Samo jeden je odličnjak. Tomaž, ta ubogi kmetiški otrok, za katerega njegovi sorodniki skrbijo. Ako bi ne bil odličnjak, bi moral ostati doma. Za našega pač nesreča, ako ga doma obdržim, pa tako skrbno napravljeni načrti za izlet, katere sem tako neusmiljeno preprečil, to je nesreča. Sem v drugo sobo prodira ihtenje sinovo. Njegova volja je upogljiva, jaz pa nisem; njegova pridnost je dovoljna, jaz pa sem vstrajen; njegove misli raztresene, jaz pa sem resen.

To so bile moje misli.

Čez nekaj časa se odprejo duri. V mojo sobo stopijo 6-letna hčerka Ljudmila, stiri-letni sinček Jakob z dveletno Alojzijo. Molče ostanejo pri vratih, videč moj temni obraz. Jeden drugega sujejo s komolci, češ, naj prvi stopi pred očeta, pa mesto pred me, gre nazaj za drugega. Konečno se spusti najmanjša Alojzija na kolena ter se oklene okoli mojih nog in ostala dva jo posnemata.

«Kaj hočete», vprašam osorno. Namesto odgovora začno vsi trije jokati ter se me oklepajo, da niti prestopiti ne morem.

«Kaj hočete, kaj se je zgodilo», vprašam zopet, pa to pot ne več osorno ter jim gladi-lase.

«Prosim, oče, odpusti Ivanu!» prosi Ljudmila.

«Prosim, oče, odpusti Ivanu!» ihti Jakob.

«osim jubi ata, 'pusti 'vanu!» reče Alojzija ter me gleda s svojimi solznimi očesi, milo v obličje.

«Dragi otroci —».

«Pusti ga na izlet, prosim, prosim lepo!»

«Pusti ga iti oče!»

«usti ga iti ata, posim 'epo! — — —»

Dragi bralec ti morebiti vprašaš, kaj sem storil? Kako zamoreš to vprašati? Ali si naj premislim? Vprašaj jednega na rokah in nogah zvezanega, ali hoče plezati na drevo? —

«Jakob», velim, «pokliči Ivana!»

Dečko gre v sobo ter pripelja Ivana z rudečimi objokanimi očmi, iz katerih še tečejo solze in močijo blede njegov obraz. S povzdignjenimi rokami in prosečim pogledom stopi k meni.

«Ivan, tukaj poglej, tvoji bratje in sestre prosijo za te. Hočeš, da ti odpustim, ali da te pustim na izlet?»

«Da — mi — odpustiš!» zaihti dečko.

Jeden trenutek ne morem od ganjenosti nič izpregovoriti, potem pa se premagam, rekoč:

«Za sedaj — pa zapomni si, to je prvo in zadnjokrat, da ti spregledam, in ako kdo v prihodnosti za grešnika prosi, bo sam kaznovan. In za sedaj ti odpustim, Ivan, radi tvojih bratov in sestic ter ti dovolim izlet. — Sedaj pa idite in me pustite samega».

Iz hvaležnosti mi poljubi Ivan roko, zagotavlja, da se hoče poboljšati. Potem odbežijo vsi štirje iz sobe. In jaz? Zakaj hočem sam biti? — Tega vam ne povem, to si lahko vsakdo misli.

Od sedaj je moj Ivan ponos naše rodbine. Vse šole je dovršil z odliko, ter postal sodnik v nekem mestu na Slovenskem, kjer se bojuje za svojo domovino.

Loterijske številke.

Linc	10. avg. 1901.	35, 27, 53, 54, 26
Trst	> > >	2, 10, 59, 69, 83

Thierry-jev balzam in centifolično mazilo se sme na podlagi ugodnega predloga École supérieure de Pharmacie v Parizu od 21. velikega travna 1897 na Francoskem upeljati in naravnost na privatne osebe pošiljati. Toda ne samo tja, ampak tudi v vse dežele se ti izdelki pošiljajo in ima podjetnik v Londonu samosvojo podružnico, koder se tudi mnogo njegovih pridelkov izvaja. Izdeluje se samo v Pregradi.

Slovenska trrdka!

Weberjevih dedičev naslednik:

Vincenc Čamernik

oblastveno preiskušeni kamnoseški mojster

363 19—7

v Celju

Nova ulica šte. 11.

Delavnica mramornatih altarjev
ter drugih umetnih kamnoseških del.**Čez 200 nagrobnih
spomenikov**različnih mramorjev, granitov in sijenitov
po najnovjših modernih načrtih**vedno v zalogi.**

Vsa stavbena kamnoseška dela.

Pohištvene plošče za mizarje. — Likanje in
struganje mramora s strojno silo.••••• **Lastni kamnolomi.** •••••

Postrežba točna.

Ravno sem izgotovil veliko množino

nagrobnih kamenoviz krasnega mramorja v vsaki velikosti,
ter jih lahko takoj po nizkih cenah
* * oddajam * ***T. F. Peyer**

kamnoseški mojster 306 12—12

Maribor, Kokoschinegg-Alle (Hilariusstr.)

Lekarničarja A. Thierryja balzamz zeleno nunsko varstveno znamko, 12 majhnih ali 6 velikih
steklenic 4 K — poštne prosto.**A. Thierryja centifolij. mazilo**
2 lončiča 3/50 K poštne prosto razpošilja proti predplačiluA. Thierryja lekarna k angelju varhu
v Pregradi pri Rogaški Slatini.Dunaj: glavna zaloga, lekarna C. Brady,
Fleischmarkt 1. Budapest: lekarna I.
Török in dr. Egger. Zagreb: lekarna
S. Mittelbach.

Na drobno v vsaki lekarni.

348 9

Trgovski učenecz lepo pisavo in z dobrim šolskim spri-
čevalom, slovenskega in nemškega jezika
vešč, se sprejme. Predstaviti se je v
upravnistvu »Slov. Gospodarja.« 338

Za bolne na želodcu in stare ljudi. 495

Konjakstar, iz domačega vina, pošilja franko 4 stekl.
za 6 gold., 2 litra za 8 gld., novi konjak 2 litra za
4/80 gld. **Benedikt Hertl**, grajščak, **Golič**
p. Konjicah, Štaj.1 stekl. za 1 gld. 50 kr. se dobi pri **Al. Quandest**, gosposka ulica, Maribor.**Tiskarna sv. Cirila v Mariboru**priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu
vsakovrstne podobice, molitvenike,
rožne vence, svetinjske, križce.Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših
podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na
drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere
Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so
pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na
steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje
bolnikov; križi s stojalcem, svetinjske različnih vrst.**Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:**župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje,
trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste,
osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike,
dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Jožef Brandl,

izdelovalec orgelj

24—4 v Mariboru

se priporoča za stavbe orgelj
vsake velikosti po najboljših si-
stemi. — Prevzamem tudi pre-
novljenje, popravke in uglasenje
orgelj. — Spričevala od zgotov-
ljenih orgelj so na razpolago.**Veliko denarja**

do 1000 K na mesec

lahko zaslužijo osebe vsakega stanu (kot
postranski zaslužek). — Natančneje pod:
„Reell 112“ Annoncenbureau E. Kristoffik,
Innsbruck. Postfach 36. 237

Razne

uradne pečate

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Na debelo. * Na drobno.

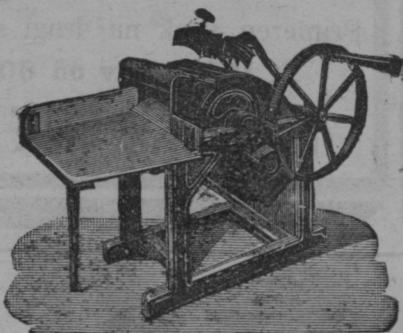
Postrežba točna. * Nizke cene.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izberi.

Opozarja na svojo veliko
zalogo travert, v odvodnih
cevi, izdelkov iz kameščine,
kakor cevi za kanalizacije in
stranišča, nastavke za dim-
nike v vsakovrstnih oblikah,
cementa, stavbenih in pohi-
štvenih okovov, samokolnic,
raznega rokodelskega orodja,
kuhinjske priprave, štedilni-
kov itd.**brusne kamne.**

Za kose se jamči.

Mlatilnice z gepljem
in ročne,
čistilnice in drugi**poljedelski in
vinorejski stroji**iz najbolj slovečih tovarn po
zelo nizkih cenah,

ter vsakovrstne

355 3

Tiskarna sv. Cirila

naznanja p. n. občinstvu, da prevzema naročila za vizitnice, pisma, cenike s podobami itd. izvršene v **kamnotisku**.
Zagotavlja se dobra izvršitev in nizka cena.

Zahvala.

Povodom mojega godovanja sem prejel od raznih krajev toliko prijaznih čestitk, da mi ni lahko vsakemu posebej odgovoriti; zato si dovolim, da tem potom vsem p. n. gospodom čestilcem in prijateljem izrečem najpriprčnejšo zahvalo za njihov blagi spomin in njihova prijazna voščila ob mojem godu.

Laurenčij Herg,
stolni prošt.

Sejem

bode 24. avgusta t. l. v Središču.

Konjerejci se vabijo, naj priženejo svoje konje zlasti pa žrebete v obilnem številu, ker kupci uže sedaj poprašujejo po žrebetih težkega plemena.

Trg Središče, meseca avgusta 1901.

413 2-1

Sinko, župan.

Lepo posestvo

410 1-1

na levem dravskem bregu, za pol ure od Marnberga oddaljeno, **se pod prosto roko proda**. Posestvo meri vsega skupaj 50 oralov, med temi je okolo 16 oralov njiv, 8 oralov travnikov, 6 oralov pašnika in okolo 20 oralov lepega gozda. Na zemljišču se nahaja tudi mlin in žaga, kakor tudi lepa, prostorna, enonadstropna hiša s štirimi sobami in z obširno v skalo vsekano kletjo, v katero je moči shraniti nad 6000 hektolitrov vina. Vse to se nahaja na ravnini tikoma velike ceste in Drave. **Proda se pa bodisi vse skupaj, ali pa hišno poslopje, katero je zlasti za trgovce z zrnom in vinom primerno, posebe in sicer po primerno nizki ceni.** Kupci naj se blagovolijo oglasiti pisмено ali osebno pri lastniku **Martinu Helbl-nu**, občina Dörfel, pošta Marnberg.

414 1-1

Razglas.

Br. 32205

Za pokončevanje prave medene rose na vinski trti (Oidium Tuckeri) oddaja letos **žvepleni prah** v vrečah od 50 kg za 8 K deželno poskuševališče v Mariboru (Landes-Versuchsstation in Marburg) in deželno poskuševališče v Gradcu (Landes-Versuchsstation in Graz, Heinrichstr. Nr. 39). Manje kakor 50 kg se ne more oddati.

Naročniki naj se torej obrnejo na jedno zgoraj imenovanih poskuševališč, kamor naj pošljejo ob enem dotično svoto z natančnim naslovom (zadnja pošta, zadnja železniška postaja).

Žvepleni prah, kateri se oddaja letos, je najfinejše vrste (90—95° droben) in se pred pošilatvijo od deželnih strokovnjakov preišče glede čistosti in drobnosti.

Naročnikom se pošljejo z žveplom vred tudi kratka navodila, kako se mora uspešno žveplati.

Gradec, 5. avg. 1901.

Od štaj. dežel. odbora:

Ed. grof Attems.

Grajsčina Pragarska

odda v najem

svojo pilo (žago) na Polskavi.

Vsaka beseda
stane 2 v.

Najmanjša
objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda
stane 2 v.

Večkr. objava
po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravništvo se mora znamka za odgovor pridejati.

V najem se da.

Kovačija s stanovanjem vred, tik okrajne ceste, kjer je dosti dela za dva kovača, se da pod ugodnimi pogoji v najem in se tudi lahko s kovačkim delom odsluži. Janez Svetec pod. Varohek, posestnik in krčmar na Ljubečni pri Celju 315 [9]

Kupi se.

Hišo se želi kupiti ali zamenjati, katera je sposobna za trgovino in v kakem večjem kraju če mogoče blizu cerkve. Ponudbe pod B. B. post. rest. Ljutomer. 392 2-2

Proda se.

Hiša in vila na prodaj. Zraven je sadni in zelenjadni vrt, studenec z izvrstno vodo, za upokojece zelo primerno. Najemni dohodki hiše 737 K, vile 2461 K na leto. Več pove Anton Merčun, Weinbaugasse 23. Maribor. 407 3-2

Hiša s 4 sobami, zraven njiva, se proda na Studencih št. 18 pri Mariboru. 403 2-2

Rudeče in belo vino, več polovnjakov se proda po 23 do 26 kr. liter. Ponudbe pod F. P. poste restante. Loka pri Zidanemmostu. 412 3-1

Voz, enoprežni in dvoprežni, napol krit in odprt, se proda. Franc Ferk v Mariboru, Augasse št. 2. 411 3-1

Hiša (2 sobi, 2 kuhinji, klet in vrt z nekoliko poljem, katero je pripravno za stavbišče) blizu cerkve sv. Jožefa se proda. Vpraša se Limbuška cesta št. 64 v Studencih pri Mariboru. 415 1-1

Zdrav, čvrst, korajžen,
spreten

trgovski učenec

14 do 15 let star, z dobrim šolskim spričevalom, slovenskega in nemškega jezika vešč, **se sprejme pri F. Kartin v Št. Jurji ob južni železnici.** 409 1-1

Gostilna

na ugodnem prostoru, 10 minut od mesta oddaljena, z velikim gospodarskim poslopjem in lepim vrtom za zelenjavo, vse v najboljšem stanu, **se proda** iz proste roke. — Cena 6000 gld., 2000 gld. lahko ostane vknjiženih. Natančnejše pove **Th. Perc**, živino-tržec v Spod. Radvanji pri Mariboru.

Odda se.

Pekarija in gostilna z velikim prometom se radi preselitve takoj odda. Berghaus. Studenci pri Mariboru. 2-1

Proste službe.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.70 Gradec, poste restante.“ 222

Službo organista in cerkovnika išče oženjen in cecilijansko prav dobro izurjen v orgljanju ter koralnem in figuralnem petju. Zmožen je peti I. ali II. tenor, I. bas in bariton, v to ima prav pohvalna spričevala. Zena, prav dobro izurjena sopranistinja s prvim sonornim glasom. Obadva zmožna slovenskega in nemškega jezika. Službo želi dobiti na slov. Štajerskem. Službujem že nad 20 let. Več pove upravništvo. 396 2-2

Pekarski učenec se išče, bolj močen in poštenih staršev. — Kje pove upravništvo „Slov. Gosp.“ 397 2-2

Službo cerkovnika in organista (ali pa samo organista) želi nastopiti na kaki dobri fari ali pa v trgu mlad fant (cecilijanec) lepega vedenja in z jako dobrimi spričevali. Zamore pa tudi nastopiti ob enem službo občinskega tajnika. Kdo? pove uredništvo „Slov. Gosp.“ 402 3-2

Viničarja s 4 do 5 delavskimi močmi sprejme v Tepsavi pri Sv. Petru poleg Maribora pod zelo ugodnimi pogoji major Moser v Mariboru, Tegetthoffstr. št. 13, I. nadstropje. 408 3-2

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki
za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 gld. 80 kr.

K obilnim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

25 10-10

Vsak poskus z

pravo

Öl zovo

kavo

kot dodatek k bobovi kavi, ima vselej **dober uspeh**, zatorej se ta vsaki kuhinji za kavo najtoplejše priporoča. — **Dobi se povsod**, kjer ne, tja se pošiljajo poštni zavoji frankirano in brez povzeta. **Bratje Ölz.**